

Eesti arstieetika koodeks

I. ÜLDPÕHIMÕTTED

1. Arsti kutsetöö kõrgeim eesmärk on edendada ja kaitsta inimese tervist.
2. Arsti esmane kohus on osutada arstiabi igas olukorras oma pädevuse piires, austades patsiendi inimväärikust, autonoomiat ja heaolu.
3. Arsti kohus on hoida kutsesaladust nii patsiendi eluajal kui ka pärast tema surma.
4. Arst suhtub kõikidesse patsientidesse võrdset, usulised, rahvuslikud, sotsiaalsed ja poliitilised tegurid ei tohi arsti tema kohustuste täitmisel mõjutada. Arst ei tohi kasutada oma arstlikke teadmisi inimsuse vastu.
5. Arst käitub igas olukorras oma elukutse vääriliselt.
6. Arst peab hoolitsema oma füüsilise ja vaimse tervise eest ning hoiduma tegevustest, mis võivad kahandada tema võimet osutada oma oskustele vastavat arstiabi.
7. Arst ei tohi ahistada patsienti psühholoogiliselt, füüsiliselt ega materiaalselt.
8. Arst ei tohi oma ravitöö eest saada muid materiaalseid hüvesid peale palga või kokkulepitud tasu.

II. ARST JA PATSIENT

1. Arst on oma arstlikus tegevus kohustatud kasutama kõiki kättesaadavaid patsiendile vajalikke abistamise meetodeid ning vajaduse korral pidama kolleegidega nõu.
2. Arst peab selgitama patsiendile tema tervislikku seisundit ning saama vabatahtlikult antud ja arusaamisel põhineva nõusoleku vajalike uuringute ja ravimenetluste tege-

miseks. Patsiendile antav informatsioon peab hõlmama teavet tema kohta käivate andmete kogumisest, säilitamisest ja kasutamisest (sealhulgas tervise infosüsteemis) ning uuringute ja ravi vajalikkuse, võimalike erinevate raviviiside, samuti nende võimalike kõrvalnähtude, tüsistuste ja ohtude kohta. Kui patsient tasub ravi eest ise, tuleb teda enne selle hinnast teavitada.

3. Patsiendil on soovi korral õigus saada oma tervisliku seisundi kohta teisest arvamust.
4. Otsustusvõimetu patsiendi puhul tuleb teavitada tema seaduslike esindajaid ning taotleda uuringuteks ja raviks nende nõusolekut.
5. Vältimatut abi andes peab arst patsiendi tervise huvides tegutsema kiiresti oma parimate võimaluste kohaselt, ootamata ära patsiendi või tema esindajate nõusolekut. Abi andmisest põhjendamatu keeldumise korral vastutab arst võimalike tagajärgede eest.
6. Arst peab oma tegevuses lähtuma teaduslikust meditsiinist ja mitte kasutama teaduslikult põhjendamata diagnoosimis- ja ravimeetodeid.
7. Arst peab eelistama oma patsiendi huve teaduslikele ja ühiskondlikele huvidele, arvestades sealjuures ühiskonna reaalsete võimalustega.
8. Vajaduse korral peab arst patsiendi abistama ja tema huve kaitsma ka tema usuliste või vaimsete vajaduste rahuldamisel.
9. Kutsesaladusega kaitstud teavet võib vajalikus ulatuses avaldada ainult sama patsiendi raviga seotud isikutele või teistele isikutele seaduses ettenähtud juhtudel, eelkõige ohu korral teistele inimestele.

10. Arst annab endast parima, et kõik temaga koos töötavad isikud peaksid kinni kutsealaduse hoidmise nõudest ja tegutseksid vastavalt meditsiinieetika põhimõtetele.
11. Patsiendil on õigus juurdepääsule kõikidele tema tervise kohta kogutud andmetele, sealhulgas tervise infosüsteemi edastatud andmetele. Samas peab arst austama patsiendi soovi enda kohta kogutud teavet mitte saada.

III. ARSTIPRAKTIKA

1. Arsti kohus on osaleda arstlike kutseorganisatsioonide tegevuses, pidevalt täiendada oma erialateadmisi ja -oskusi ning jagada neid ka kolleegidega.
2. Patsiendi suunamisel teise arsti juurde ei tohi lähtuda materiaalse kasu saamise eesmärgist. Arst ei tohi põhjendamatult määrata uuringuid ja ravi protseduure ega vajaduseta suunata patsienti teiste arstide konsultatsioonidele.
3. Kliinilises uurimistöös osalev arst peab järgima biomeditsiinilise uurimistöõ eetilisi põhimõtteid ning osalema ainult inimuuringute eetikakomitee poolt heaks kiidetud uuringutes, mis teostatakse vastavalt uuringuprogrammis kirjeldatud protokollide nõuetele.
4. Arst peab tegema kõik endast sõltuva, et tema poolt tervise infosüsteemi sisestatav informatsioon oleks piisav, tegelikkusele vastav ning vajaduse korral uuendatud.
5. Ekspertiisi ülesandeid täitev arst peab uuritava oma rollist teavitama. Raviarst ei saa olla ekspertiks oma patsiendi puudutavas kohtuarstlikus, töövoime- või muus ekspertis.
6. Arst tohib tunnistustes, õiendites ja ekspertisides kinnitada ainult seda, mida ta vaatluse, kogutud andmete ja kaalutluse alusel arvab end olevat õigustatud tegema.
7. Arst võib oma vastuvõttust teavitades avaldada oma nime, teaduskraadi, eriala, ametinimetuse, vastuvõtu aja ja koha ning kontaktandmed. Sobimatu on oma vastuvõttu reklaamida sagedase ja pealetükkiva kuulutamise ja oma isikut esile tõsta.
8. Arstil ei sobi osaleda mis tahes diagnoosimis- ja ravimeetodite, ravimite ja teiste kaupade kommertsreklaamides meedias, kus tarbijate mõjutamiseks kasutatakse ära arsti ameti ja isiku autoriteeti ning usaldusväärust.

IV. ARSTIDE KOLLEGIAALSED SUHTED

1. Arst peab suhtuma oma õpetajatesse austuse ja tänuga.
2. Arst peab suhtuma kolleegidesse austuse ja lugupidamisega. Tuleb hoiduda ebakorrektselt käitumisest teise arsti suhtes ja alandavatest märkustest tema isiku, teadmiste, oskuste ning kutsetegevuse kohta.
3. Ebaselgetel juhtudel on arst kohustatud konsulteerima kolleegidega. Teine arst peab kolleegi nõustama oma parimate teadmiste ja oskuste kohaselt, tehes seda kas vahetult või elektrooniliste kanalite kaudu. Ka pärast konsultatsiooni saamist vastutab raviarst ikkagi täielikult tehtavate otsuste, ravi ja soovitude eest.
4. Vajaduse korral kutsutakse kokku eriarsetidest koosnev konsiilium, mille otsus on arstile siduv.
5. Arstliku tegevuse käigus tekkinud lahkarvamusi on arstid kohustatud lahendama eelkõige omavahel. Arst ei pöördu kolleegidega tekkinud lahkarvamuste lahendamiseks ajakirjanduse poole. Eetilised probleemid lahendatakse vastavalt Eesti Arstide Liidu põhikirjale.
6. Arst ei tohi tähelepanuta jätta kolleegi tervislikust seisundist, erialase ettevalmistuse tasemest või muudest asjaoludest tingitud ebapädevust või ebaprofessionaalsust, kui see võib ohustada praeguste või tulevaste patsientide heaolu. Sellisel juhul on iga arsti kohus sekkuda ja vestelda kolleegiga ning pakkuda oma abi. Kui sellest pole kasu, tuleb probleemist teavitada kolleegi administratiivset ülemust või Eesti Arstide Liidu eestseisust.
7. Teaduslike uurimistööde avaldamisel peab arst tagama tulemuste õige esitamise ning osutama kolleegide panusele kaasautoritena.

Koodeks on vastu võetud EALi üldkogu koosolekul 13. detsembril 2008.